بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
BANK MARKAZI JOMHOURI ISLAMI IRAN.
اداره مطالعات و سازمانهای بین المللی
INTERNATIONAL ORGANIZATIONS AND STUDIES DEPT.
اخبار اقتصادی روز
سال چهل و سوم شماره : ۸۷ تاریخ پنجشنبه ۱۱ آبان ۱۳۸۷ (۱ نوامبر ۲۰۰۸)

وضع ارزهای عمده و نرخهای بهره

در هفته منتهی به ۳۱اکتبر سالجاری میلادی ارزش دلار آمریکا در بازار نیویورک عمدتاً تحت تأثیر نگرانی معامله گران نسبت به بحران بازارهای مالی، اجلاس هفت کشورهای عمده صنعتی دنیا-G7- و ریسک گریزی سرمایه گذاران، انتظار معامله گران نسبت به کاهش نرخهای بهره کلیدی آمریکا و ژاپن و انتشار برخی آمارهای اقتصادی در اروپا و آمریکا قرار داشت. در روز دوشنبه ریسک گریزی سرمایه گذاران و فرار سرمایه ها از بازارهای پرریسک موجب تقویت ارزش دلار آمریکا در برابر تمام ارزهای عمده به استثنای ین ژاپن شد. در این روز هفت کشور عمده صنعتی دنیا -G7-اعلام کردند، بازارهای مالی را به دقت زیر نظر خواهند گرفت. اما در این روز نگرانی معامله گران نسبت به بحران بازارهای مالی موجب افزایش هر چه بیشتر جذابیت ارزهای کم بازده همچون دلار آمریکا و ین ژاپن شد. در روز سه شنبه افزایش نگرانیهای سرمایه گذاران نسبت به وخیم تر شدن اوضاع بازارهای مالی موجب تقویت ارزهای کم بازده همچون دلار آمریکا، ین ژاپن و فرانک سوئیس شد. در این روز سرمایه گذاران دارایی های مالی خود را به سوی ارزهای کم بازده بعنوان مأمنی برای سرمایه گذاری سوق دادند، شایان ذکر است در این روز اخبار واصله حکایت از دومین بسته حمایتی دولت آمریکا جهت آرام کردن اوضاع آشفته بازارهای مالی را داشت. به گفته تحلیل گران بازار کاهش شدید نرخهای بهره کلیدی ایالات متحده آمریکا و تهیه دومین بسته محرک اقتصادی جهت آرام سازی بحران بازارهای مالی، موجب شده که وضعیت اقتصادی ایالات متحده از نظر برگشتن اقتصاد این کشور به وضعیت عادی در موقعیت بهتری نسبت به سایر اقتصادهای جهان باشد. در روز چهارشنبه ارزش دلار آمریکا در بازار نیویورک بیشترین کاهش روزانه را طی ۲۳ سال گذشته است. در این روز کمیته بازار باز فدرال رزرو(بازوی سیاستگذاری بانک مرکزی آمریکا) نرخهای بهره کلیدی وجوه فدرال را با ۰/۵۰ درصد کاهش به سطح ۱/۰ درصد رساند. شایان ذکر است این نرخ پایین ترین نرخ بهره وجوه فدرال از سال ۲۰۰۴ تاکنون می باشد. به گفته تحلیل گران اقتصادی حرکت کمیته بازار باز فدرال رزرو در جهت بازگرداندن آرامش به بازارهای مالی صورت گرفت که این موضوع موجب بهبود بازار سهام و ریسک پذیری سرمایه گذاران شد. لذا در روز پنجشنبه دلار آمریکا در برابر اکثر ارزهای عمده تضعیف گردید. در این روز بهبود ریسک پذیری سرمایه گذاران موجب رونق بازار سهام و بهبود وضعیت دلار آمریکا در برابر فرانک سوئیس و ین ژاپن شد. شایان ذکر است از دیگر عوامل کاهش ارزش ین ژاپن در برابر دلار آمریکا احتمال کاهش نرخهای بهره کلیدی ژاپن توسط بانک مرکزی این کشور در روزجمعه بود. در روز جمعه نگرانی معامله گران نسبت به وخیم تر شدن اوضاع بازارهای مالی و احتمال رکود اقتصاد جهانی موجب تقویت ارزش دلار آمریکا در برابر سبدی از ارزهای عمده شد. در این روز دلار آمریکا بیشترین افزایش ماهانه خود را در برابر سبدی از ارزهای عمده بیش از ۱۷ سال گذشته داشت. در این روز ریسک گریزی سرمایه گذاران موجب شد تا ین ژاپن بیشترین

بورس فلزات قیمتی

در هفته گذشته نوسانات بهای طلا در بازار فلزات قیمتی لندن و نیویورک عمدتاً تحت تأثیر ادامه بحران مالی و تصمیمات دولتها در قبال بحران مذکور قرار داشت. در اغلب روزهای هفته گذشته بدلیل تمایل سرمایه گذاران برای انتقال وجوه نقدی خود از طریق فروش طلاهای خریداری شده در معاملات قبلی و انتقال آنها به بازار سهام بهای طلا در بازارهای جهانی کاهش یافت. بطوریکه در دوره مذکور میانگین هر اونس طلا در بازارهای مذکور به ترتیب با ۸/۰۶ و ٦/٤٩ درصد کاهش به سطوح ۸۱۵/۲۲ و ۸۲۲/٤۱ دلار رسید. روز چهارشنبه بهای طلا بدنبال کاهش زیانهای حاصله علیرغم کاهش ارزش شاخص های سهام آمریکا و کاهش گسترده بهای کالاهای اساسی بدلیل تمایل بیشتر سرمایه گذاران در انجام معاملات مطمئن طلا با توجه به نگرانیهای موجود در مورد احتمال بروز رکود اقتصادی افزایش یافت. در این روز قراردادهای آتی معاملات طلای دسامبر در بازار نیویورک با ۵۰ سنت کاهش به رقم ۸۳۹ دلار در هر اونس رسید. طلا در این روز با توجه به خریدهای جدید و نیز کاهش شاخص ارزش سهام بازارهای مالی، از افزایش خوبی برخوردار بود. همچنین دراین روز تحلیل گران پیش بینی نمودند که قیمت طلا تا پایان سالجاری به رقم ۱۰۰۰ دلار در هر اونس افزایش خواهد یافت. از سوی دیگر تقاضای سرمایه گذاران در مورد خرید شمش طلا همچنان رو به افزایش است. ضمن اینکه موجودی طلای بزرگترین مؤسسه نگهداری شمش طلای جهان به نام SPDR Gold Trust در ۱۴ اکتبر به رقم ۷۶۷/۵۸ تن رسید. بهای طلا علیرغم کاهش سریع در بهای نفت خام و نیز کاهش ۵ درصدی بهای کالاهای اساسی افزایش یافته است. روز پنج شنبه بهای طلا در بازار فلزات قیمتی لندن و نیویورک تحت تأثیر کاهش موجودیهای نقدی ناشی از کاهش حجم معاملات کالاهای اساسی و عدم اطمینان حاکم بر بازارها و تمایل سرمایه گذاران جهت انجام معاملات نقدی به رقم کمتر از ۸۰۰ دلار در هر اونس کاهش یافت. ضمناً در این روز بانک مرکزی روسیه اعلام کرد که مجموع ارزش ذخایر طلا و ارز این کشور از رقم ۵۴۶/۱ میلیارد دلار در هفته منتهی به ۳ اکتبر به رقم ۵۳۰/۶ میلیارد دلار در هفته منتهی به ۱۰ اکتبر کاهش یافته است. در روز جمعه بهای طلا در یک روز کاری پرنوسان به دلیل عدم وجود اطمینان کامل به بازارهای مالی و نیز تقویت ارزش دلار آمریکا به دلیل نقدینگی زیاد ناشی از معاملات کالاهای اساسی بیش از ۲ درصد کاهش یافت.

بورس نفت خام

در هفته گذشته بهای نفت خام در بازارهای جهانی تحت تأثیر نوسانات بازار سهام و اقدام مشترک و هماهنگ دولت های اروپایی در جهت تثبیت بخش بانکی، قرار داشت. بطوریکه در دوره مذکور میانگین هر بشکه نفت خام برنت انگلیس و نفت خام پایه آمریکا به ترتیب با ۱۲/۳۹ و ۱۲/۷۷ درصد کاهش به سطوح ۷۱/۷۴ و ۷۵/۲۱ دلار رسید. روز چهارشنبه بهای این ماده در بازارهای جهانی تحت تأثیر نگرانیهای ناشی از کاهش تقاضا و نیز احتمال بروز رکود اقتصادی و کاهش ارزش شاخص های سهام بازارهای مالی بیش از ۵ درصد کاهش یافت و به پایین ترین رقم خود طی سیزده ماه گذشته رسید. سازمان کشورهای صادرکننده نفت -اوپک- نیز در گزارش ماهانه خود پیش بینی تقاضای سال ۲۰۰۹ خود را مورد تجدیدنظر نزولی قرار داد و پیش بینی تحلیل گران اقتصادی نیز در مورد افزایش یافتن موجودیهای محصولات نفتی پالایشگاهی در هفته گذشته نیز در این تجدیدنظر تأثیر داشت. در حالیکه کشورهای اوپک به رعایت سهمیه بندی در تولید و صادرات نفت ملزم شده اند، کاهش بهای نفت به منزله تنزل شدید در عواید نفتی این کشورهاست. در صورت بروز رکود جهانی و کاهش بهای نفت، برخی از کشورهای عضو اوپک که از درآمد سرانه بالا و ذخایر ارزی سرشاری برخوردارند می توانند این بحران را بدون مواجهه با دشواری سپری کنند اما در مقابل کشورهایی که از درآمدهای نفتی سالهای اخیر نتوانسته اند برای تقویت بنیه اقتصادی خود و ایجاد ذخایر ارزی مناسب استفاده کنند با شرایط دشواری روبرو خواهند شد. به نظر می رسد که اعضای اوپک پیشاپیش تصمیم گرفته اند تا در اجلاس نوامبر سران اوپک، سقف تولیدات خود را کاهش دهند. این در حالی است که از ماه ژوئیه سالجاری تاکنون، بهای نفت خام حدوداً به نصف کاهش یافته است . روند نزولی بهای نفت خام از اواخر ماه ژوئیه و با انتشار گزارشهایی حاکی از احتمال کاهش رشد اقتصادی جهان آغاز شد و با اوج گیری بحران در بخش مالی بسیاری از کشورهای عمده جهان در هفته های اخیر شدت گرفت. روز پنج شنبه نیز بهای نفت خام بدنبال انتشار گزارش هفتگی اداره کل اطلاعات انرژی آمریکا (EIA) مبنی بر افزایش موجودی محصولات نفتی و نیز کاهش تقاضا برای این محصولات، بیش از ۶ درصد کاهش یافت. روز جمعه نیز بهای نفت خام با توجه به احتمال کاهش سقف تولیدات اوپک در اجلاس ماه آینده این سازمان و افزایش سریع سهام وال استریت، ۲ درصد افزایش یافت. ضمناً در روز جمعه قراردادهای نفت خام برنت ماه نوامبر لندن منقضی شده و قراردادهای نفت خام برنت لندن ماه دسامبر آغاز شده است.

قیمت فروش هر تن انواع فلزات غیرآهنی در بورس لندن (دلار)

نوع فلز / تاریخ	مس مفتول	آلومینیوم	روی	نیکل	سرب	قلع
جمعه ۳۱ اکتبر ۲۰۰۸	۳۹۹۵/۰	۱۹۷۰/۵	۱۰۹۱/۰	۱۱۳۰۵	۱۴۶۹/۰	۱۳۸۶۰
پنجشنبه ۳۰ اکتبر۲۰۰۸	٤٤٩٧/۰	۲۰۳۶/۰	۱۱۶۶/۰	۱۲۶۲۵	۱۵۲۰/۵	۱۴۷۰۰
چهارشنبه ۲۹ اکتبر ۲۰۰۸	۴۴۲۰/۵	۲۱۰۴/۵	۱۱۸۶/۵	۱۲۵۰۵	۱۵۳۱/۰	۱۵۲۰۵

نرخ SDR ، ارزهای عمده ، فلزات قیمتی، نفت خام و بهره بین بانکی

انواع ارز و فلزات قیمتی	چهارشنبه۲۹ اکتبر۲۰۰۸		پنجشنبه۳۰ اکتبر۲۰۰۸		جمعه۳۱ اکتبر ۲۰۰۸		نرخ سپرده سه ماهه
	لندن	نیویورک	لندن	نیویورک	لندن	نیویورک	
حق برداشت مخصوص*	--	۱/۴۹۰۰۴	--	۱/۵۰۳۴۳	--	۱/۴۸۸۳۰	۱/۹۱ ****
یورو*	۱/۲۷۸۶	۱/۲۹۵۲	۱/۳۰۹۸	۱/۲۹۶۵	۱/۲۷۴۲	۱/۲۷۴۹	۴/۷۷
لیره انگلیس*	۱/۶۰۶۲	۱/۶۳۳۴	۱/۶۵۳۷	۱/۶۴۸۴	۱/۶۱۸۲	۱/۶۰۹۵	۵/۸۴
فرانک سوئیس	۱/۱۴۷۸	۱/۱۳۱۹	۱/۱۲۹۱	۱/۱۳۶۸	۱/۱۵۲۲	۱/۱۵۸۱	۲/۷۲
ین ژاپن	۹۷/۲۱	۹۷/۰۷	۹۸/۵۷	۹۸/۵۶	۹۷/۷۸	۹۸/۵۴	۰/۹۴
بهره دلار	--	--	--	--	--	--	۳/۰۳
طلا	۷۵۶/۶۵	۷۵۶/۶۵	۷۳۹/۶۵	۷۵۹/۰۰	۷۲۵/۷۳	۷۲۰/۳۵	--
نقره	۹/۸۲	۹/۸۲	۹/۷۷	۹/۷۷	۹/۸۶	۹/۸۳	--
پلاتین	۸۱۳/۵۰	۸۱۳/۵۰	۸۱۶/۵۰	۸۱۳/۰۰	۸۱۶/۵۰	۸۱۳/۵۰	--
نفت خام	۶۵/۴۷**	۶۷/۵۰***	۶۳/۷۱**	۶۵/۹۶***	۶۵/۳۲**	۶۷/۸۱***	--
سبد نفت اوپک	۵۸/۱۳		۵۹/۹۲		--		--

* هر واحد به دلار آمریکا ** نفت خام برنت انگلیس(محموله روز جمعه مربوط به ماه دسامبر می باشد) *** نفت خام پایه آمریکا **** نرخ بهره هفتگی حق برداشت مخصوص

نقل مطالب با ذکر ماخذ بلا مانع است .
فرم نمونه ۱-۴۳

سال: چهل و سوم شماره: ۸۷ شنبه ۱۱ آبان ماه ۱۳۸۷ (۱ نوامبر ۲۰۰۸)

برنامه ریزی صندوق بین المللی پول در جهت مهار بحران مالی بوجود آمده در جهان:

بنا به گزارش خبرگزاری رویترز مورخ ۲۳ اکتبر ۲۰۰۸ (۲ آبان ۱۳۸۷)،مقامات ارشد صندوق بین المللی پول (IMF)، در اوایل نوامبر درصدد تصویب و اجرای طرحی هستند که بر مبنای آن کشورهای دارای اقتصاد نوظهور بتوانند بخشی از بدهی های کوتاه مدت خود به این صندوق را به پول محلی خود پرداخت نمایند. به عبارت دیگر این کشورها می توانند، دلار را با پول خود معاوضه نمایند. این مقامات به خبرگزاری رویترز اظهار داشتند: اصلاح ساختار خطوط معاملات سوآپ می تواند ابزار بسیار مناسبی برای به حرکت درآوردن اقتصاد کشورهای دارای اقتصاد نوظهور باشد. چرا که کشورهای مذکور با افزایش تقاضا برای تأمین اعتبارات مورد نیاز خود روبرو هستند. هرچند که اجرای طرح مذکور بسیار مشکل خواهد بود، اما مقامات صندوق در صددند که با افزایش قدرت نقدینگی این کشورها، از آنها در برابر بروز مشکلات ناشی از بحران مالی پشتیبانی نمایند. آنها می گویند: از این طریق بخشی از زیانهای کشورها جبران خواهد شد و این حمایت در زمان فعلی برای تأمین مالی کشورهای مذکور مؤثر خواهد بود. این مقامات افزودند: استفاده از ابزارهای حمایتی مالی در سطح وسیعی می تواند منجر به هموار نمودن راهی برای طرح و تصمیم در خصوص کاهش نرخ بهره در هفته جاری باشد. از سوی دیگر طرح حمایتی مذکور می تواند موجب افزایش ذخایر ارزی کشورهای دارای اقتصاد نوظهور شود و در نهایت منابع بانکهای این کشور را افزایش دهد. مقامات رسمی بیان کردند که صندوق بین المللی پول مبلغ یک تریلیون دلار را بعنوان تسهیلات در قالب طرح حمایتی جهت کمک به بازارهای نوظهور در نظر گرفته است. درواقع صندوق منابع قابل ملاحظه ای را جهت وامدهی در اختیار کشورهایی که نیاز به سرمایه دارند در نظر گرفته است. سخنگوی صندوق بین المللی پول می گوید: این طرح،رفرمی در تسهیلات وامدهی است که شرایط را برای تأمین مالی مورد نیاز کشورهای عضو بهتر می کند. سخنگوی صندوق بین المللی پول گفت: این صندوق در حال مذاکره با برخی از کشورهای در حال توسعه که ضمناً عضو صندوق بین المللی پول نیز هستند می باشد تا شرایط وامدهی از محل بسته حمایتی صندوق را برای آن دسته از کشورهایی که نیاز به وام دارند را فراهم نماید. وامدهی توسط صندوق بین المللی پول می تواند یک محرک اقتصادی برای این کشورها باشد و در نتیجه تأثیر مثبتی بر سرمایه گذاری، تولید و سایر بخشهای عمومی و خصوصی این کشورها داشته باشد. اما در نهایت صندوق میزان اثربخشی طرح حمایت مالی خود را مشخص نکرد و اذعان کرد که نمی توانیم میزان مثمر ثمربخش بودن این طرح را تعیین نماییم. این سخنگو اظهار داشت: صندوق بین المللی پول درصدد اصلاح ساختار سیستم وام دهی و فراهم نمودن ابزارهای مناسب جهت برآوردن نیازهای مالی کشورهای در حال توسعه است. هفته اخیر نیز تعدادی از اعضای صندوق بین المللی پول خواستار تغییر اعمال سیاستهای خود در قالب برنامه های حمایتی مالی در جهت جلوگیری از گسترش بحرانهای مالی بوجود آمده در جهان بودند. تاکنون کشورهای چک،ایسلند،بلاروس،اوکراین،صربستان و پاکستان جهت تأمین مالی طرحهای اقتصادی خود توسط صندوق بین المللی پول،با این صندوق وارد مذاکره شده اند. **دست یابی سریع به سرمایه:** بسیاری از کشورها در دستیابی سریع به سرمایه های مورد نیازشان ناتوان بودند. حساس شدن وضعیت بازارهای تأمین اعتبارات دلاری موجب شد تا صندوق بین المللی پول در یک اقدام وسیع مبادرت به مطرح کردن این طرح نماید. در روزهای اخیر بانک مرکزی برزیل با مداخله مستقیم در بازار معاملات نقدی اقدام به عرضه دلار کرد و اعلام نموده است که آمادگی افزایش سطح قراردادهای سوآپ را تا سقف ۵۰ میلیارد دلار را دارد. در همین راستا، بانک مرکزی مکزیک به منظور حمایت از پول داخلی خود، مبلغ یک میلیارد دلار را در بازار ارز، عرضه کرد. سهام، اوراق قرضه دولتی و پول رایج کشورهای دارای اقتصاد نوظهور در روزهای اخیر به دلیل نگرانی سرمایه گذاران از وخامت اقتصاد جهانی، تحت فشار شدیدی قرار داشت. ایجاد خطوط سوآپ توانایی های بیشتری را به بانکهای مرکزی کشورهای مذکور اعطا می کند. و در نهایت با گردش دلار در معاملات بین بانکی این کشورها،توانایی بانکهای محلی را نیز افزایش می دهد. برای مثال فدرال رزرو آمریکا نیز اقدام به راه اندازی خطوط سوآپی بالغ بر صد میلیارد دلار با کشورهای اروپایی کرده است. همچنین در هفته اخیر فدرال رزرو در مورد توسعه خطوط سوآپ خود با بانک مرکزی ژاپن به توافق رسید.